

บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

The Community Development Roles of Wichianburi Municipality
Perchabun Province

พระศตวรรษ ชินวโร (อุดมศรี)*

Phra Sattawat Chinavaro (U-domsri)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการวิจัยโดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ รวม 393 คน จากประชาชนทั้งหมดจำนวน 23,499 คนโดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ (Taro Yamane) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 ท่าน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

* นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.73$) ด้านอำนวยการ ($\bar{X} = 3.73$) และ ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.59$) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารภายในชุมชน ไม่ครอบคลุม เพราะขาดเครื่องมือสื่อสาร เช่น หอกระจายข่าวไม่เพียงพอ ทำให้ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคภัยต่าง ๆ จากกระทรวงสาธารณสุข และยังขาดการวางแผนเกี่ยวกับการรับมือของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการส่งเสริมการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านเพื่อสร้างรายได้

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการของบประมาณเพื่อติดเครื่องกระจายเสียง ให้ทั่วหมู่บ้านเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมชุมชน และควรมีการจัดเวรยามตรวจตราภายในหมู่บ้าน ในเวลากลางคืน เพราะมีกลุ่มคนบางกลุ่มมักก่อความวุ่นวายในเวลากลางคืน ทำให้ทรัพย์สินสาธารณะเกิดความเสียหาย และควรมีการตั้งศูนย์รับร้องทุกข์ประจำชุมชนเพราะในบางกรณีประชาชนในชุมชนก็ไม่สามารถเข้าถึงคณะกรรมการชุมชนได้ อาจเพราะมีกิจธุระส่วนตัวนั่นเอง

คำสำคัญ : บทบาท, การพัฒนาชุมชน, คณะกรรมการชุมชน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province. 2) to compare the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province. 3) to study the Problems, trouble and suggestion about the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province.

This research was mixed- research consisting of quantitative research, survey research, and qualitative research. The sample group in this research was 393 persons in Wichianburi municipality Phetchabun province from the population of 23,499 people that selected by using method of Taro Yamane. The statistics for data analysis were Frequencies, Percentage, Mean, standard deviation (S.D.), t-test and F-test. Data analysis methods are One Way ANOVA by Least Significant Difference: (LSD). The qualitative research was In-depth Interview with 7 key Informants. The using technical analysis of context was applied.

The results of the research revealed that:

1. Public opinion on the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province in overall view was at the high level ($\bar{X} = 3.77$). Considering the average each item ranging from high to low revealed that economic promotion was at ($\bar{X} = 3.87$), governing and peacekeeping at ($\bar{X} = 3.80$), social environment and public health at ($\bar{X} = 3.77$), education, religion, and culture at ($\bar{X} = 3.73$), directing at ($\bar{X} = 3.73$) and village development plan at ($\bar{X} = 3.59$) All were at a high level.

.2. The results of the comparative opinion on the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province by personal factors in overall view found that the people who had different gender, age, study, status and income, comments were not different at the statistical significant at 0.05. The refused the hypothesis.

3. The problems and obstacles on the roles of community board of municipality development in Wichianburi municipality Phetchabun province showed that the public relations in the community was not achieved because communication tool insufficient affected on losing contact with community in important dates, lack of public relations about diseases from Ministry of Health and lack of planning on preparation for a changing economy along with career promotion inside the village to make money.

The studied suggestions included that: There should have a budget request to install transmitter village cover in order to cover community news and information distribution. There should have security in the village at night because some people group tend to create chaos in the night that might cause public property damage. There should be community center, because in some cases, people in the community cannot access directly the community. Board committee was making excuse as being busy.

Key Words: The Roles, Community Development, Bord of Municipality Development

1. บทนำ

ด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยบัญญัติให้ “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดทำบริการสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” ขณะเดียวกัน มาตรา 61/1 แห่งระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตอำเภอ ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และกระทรวง ทบวง กรม หมู่บ้านซึ่งเป็นองค์กรบริหารในระดับรากหญ้า มีความใกล้ชิดกับ

ประชาชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 นอกจากจะกำหนดอำนาจหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการบริหารงาน “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎรในหมู่บ้านแล้ว ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอและให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน ในการบริหารการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจึงได้ตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นทั้งหมด 23 ชุมชน มีคณะกรรมการชุมชนทั้งหมด 274 คน (งานประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี, 2557, หน้า 10) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า โดยการคัดเลือกตัวแทนของชุมชนเพื่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นการแบ่งเบาภารกิจของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยได้ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักช่วยตนเองและเทศบาลเมืองวิเชียรบุรียังเป็นหน่วยงานสนับสนุนส่วนที่เกินขีดความสามารถของชุมชนและเพื่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี อีกทั้งอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากจำนวนของบุคลากรของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีในฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานทำให้เกิดการประสานงานขาดความคล่องตัวและจำนวนประชากรในแต่ละชุมชนมีจำนวนมากขึ้นสภาพความต้องการ และปัญหาของแต่ละชุมชนไม่เหมือนกันคณะกรรมการชุมชนจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนของแต่ละชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านอำนวยการ 2. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 3. ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน 4. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ 5. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และ 6. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องที่สำนักบริหารการปกครองท้องที่กรมการปกครอง, 2551, หน้า 17)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าคณะกรรมการชุมชนซึ่งมีบทบาทในหลายด้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ว่าคณะกรรมการ

ชุมชนเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนชุมชนทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ และเป็นแกนนำของชุมชนในการพัฒนาชุมชนตามแนวนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ว่ามีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนในกรอบทั้ง 6 ด้านมากน้อยเพียงใดอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1) เพื่อศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์
- 2.2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์
- 2.3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์

3. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาออกเป็น 6 ด้าน ตามคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน คือ 1) ด้านอำนวยการ 2) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 3) ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน 4) ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ 5) ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข 6) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีตัวแปรในการวิจัยคือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และรายได้ และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ศึกษาบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ ในส่วนของประชากร (Population) ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน 23,499 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญภายในเขตอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 7 ท่าน สำหรับพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เขตปกครองของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด 23 ชุมชน โดยมีระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่กันยายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2559 รวมเป็นระยะเวลา 5 เดือน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน 23,499 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะของตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 7 ท่าน ซึ่งใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context)

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนผู้มารับบริการ จำนวน 393 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 มีอายุ 31 – 40 ปี มีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 มีสถานภาพสมรส จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.1 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.77 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านอำนวยการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านอำนวยการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$

3.80) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

4) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านส่งเสริมเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านส่งเสริมเศรษฐกิจพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

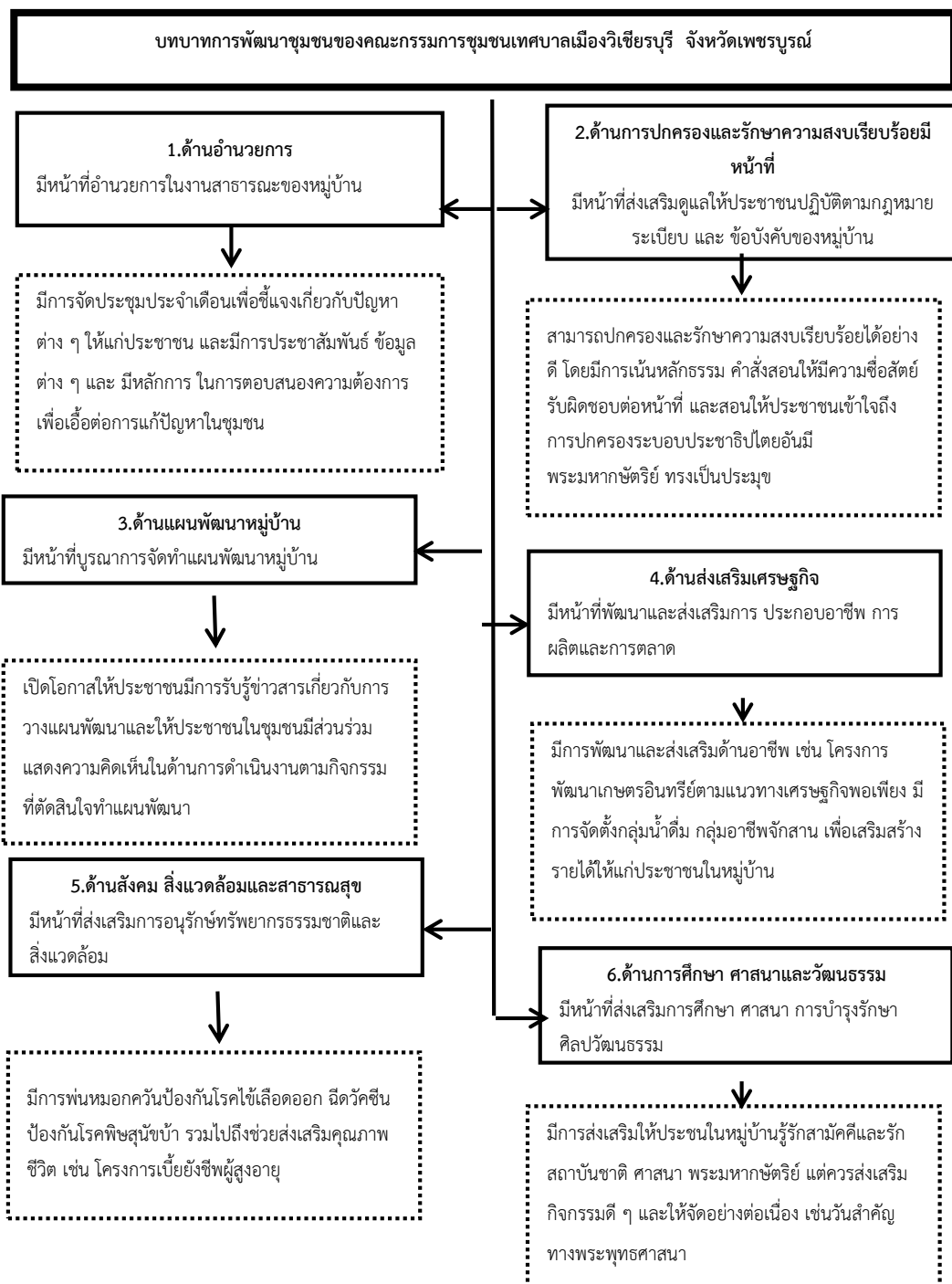
5) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

6) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านการสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังนี้

ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังมีรายละเอียดแสดงตามภาพ

ภาพที่ 1

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ตัวชี้วัดในการเสริมสร้างบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. ด้านอำนวยการ 2. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 3. ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน 4. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ 5. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และ 6. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้แต่ละด้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดังตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยตามรายด้านทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านอำนวยการ บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านการอำนวยการนั้น ทางคณะกรรมการ มีการจัดประชุม เช่น การประชุมหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน และการจัดประชุมยังเปิดโอกาสให้ประชาชนภายในชุมชนบอกกล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการพัฒนาชุมชน อีกทั้งยังมีการทำงานธุรการและการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ของหมู่บ้านไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้สะดวก แต่ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงระบบการทำงานในด้านการอำนวยการของคณะกรรมการชุมชน ในบางกรณี เช่น การทำงานธุรการและการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ของหมู่บ้านไว้เป็นหมวดหมู่ เพราะส่วนมากเอกสารจะอยู่ร่วมกัน จึงทำให้เกิดการค้นหาลำบาก ดังนั้น จึงควรมาการจัดหมวดหมู่ ของเอกสารต่าง ๆ ให้มีระเบียบ เพื่อจะประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ในเวลาจัดประชุมประจำเดือนนั้น ควรมีการชี้แจงเรื่อง ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาในชุมชน เพื่อให้ประชาชนรับทราบและร่วมกันหาทางแก้ต่อไป

2. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยมีหน้าที่ บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น มีหน้าที่ส่งเสริมดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ และ ข้อบังคับของหมู่บ้าน ทางคณะกรรมการชุมชนมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับความรู้และสามารถปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างดี และทางคณะกรรมการชุมชนยังมีการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน และยังสอนให้ประชาชนภายในชุมชนรู้จักการเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. ด้านแผนพัฒนา บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านนั้น มีหน้าที่บูรณาการจัดทำ

แผนพัฒนาหมู่บ้าน ทางคณะกรรมการชุมชน มีการประสานหน่วยงานราชการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ และยังมีการสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน เช่น มีการจัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนเพื่อพัฒนาชุมชน รวมไปถึงมีการวางแผนรับมือปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน

4. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจนั้น มีหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการ ประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน โดยทางคณะกรรมการชุมชนมีการจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพด้านต่าง ๆ เช่น งานด้านหัตถกรรม สีน้าแปรรูป เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนภายในหมู่บ้าน และยังเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอีกด้วย อีกทั้งคณะกรรมการชุมชนยังมีการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีขยายการดำเนินงานกองทุนพัฒนาชนบท และส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาชุมชน รวมไปถึงมีการส่งเสริมการดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในหมู่บ้าน

5. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขนั้น มีหน้าที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทางคณะกรรมการชุมชนมีการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึง การจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสนับสนุนให้องค์กรชุมชน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ให้มีบทบาทในการควบคุมดูแลและแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน อีกทั้งทางคณะกรรมการชุมชนยังมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณสุขภายในชุมชน เช่น แจ้งข่าวเพื่อป้องกันโรคภัยต่าง ๆ และมีการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในกรอบของงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น หน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาของหมู่บ้าน โดยทางคณะกรรมการชุมชนนั้นเป็นสื่อกลางระหว่างพระพุทธศาสนากับชุมชน และยังช่วยส่งเสริมประเพณีไทยในสำคัญ เช่น วันลอยกระทง วัน

สงกรานต์ และยังส่งเสริมให้ประชาชน รู้รัก ส่งเสริมประเพณีไทยในวันสำคัญ เช่นวันสงกรานต์ วันลอยกระทง อีกทั้งทางคณะกรรมการชุมชนยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการติดต่อประสานงานในกาจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

6.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระปริญญา ตรีโม (จันทะมงคล)** (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 ความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี โดยจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1) ด้านอำนวยการ ผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ด้านอำนวยการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พัชรินทร์ แจ่มอัม** (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูตามหลักภาวะนา 4 ในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูตามหลักภาวะนา 4 ในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงาน

งานวิจัยของ **พระมหาภททภูวโนย ภททภูรี (ยัมเกิด)** (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของพระราชปณญาเวที (ริด ริดเวที)” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของพระราชปณญาเวที การปฏิบัติงานในแต่ละด้านดังกล่าวของพระราชปณญาเวที มีส่วนในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสังคมที่สำคัญอีกแรงหนึ่งรวมทั้งยังมีรูปแบบในการปฏิบัติงานที่สามารถนำไปประยุกต์ให้เข้ากับหลักทฤษฎีตะวันตกและหลักพุทธวิธี กล่าวคือพระราชปณญาเวทีได้ใช้หลักในการบริหารจัดการองค์กรในรูปแบบของระบบเปิดและการมีความพยายามที่จะสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ตนเอง

3) ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ในด้านส่งเสริมเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านส่งเสริมเศรษฐกิจพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ **ภสสรดา รติกันยากร** (2555) ได้ศึกษา เรื่อง “บทบาทของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน ในระดับ “ดีเยี่ยม”

4) ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านส่งเสริมเศรษฐกิจพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาพุดิสสรค์ ปณญาวิชโร (สมบุญ)** (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลทอม อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลทอมอำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชญาสินี วังตาล** (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระเรื่องการประดิษฐ์ของใช้และของชำร่วยแก่ชุมชนหนองแสง ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง

เชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่าผลของการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระฯ การประเมินทั้ง 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัย การฝึกอบรมในครั้งนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ผลการประเมินมากกว่าร้อยละ 50 คือผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมินได้ผลการประเมินอยู่ในระดับดีและดีมากคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.87 จึงถือว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกคนผ่านการฝึกอบรม

6) ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลวิจัยพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อของด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธัญช พิพัฒนปราการ (2552)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาล ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

- 1) ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมต่าง อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชน และควรจัดการอบรมอาชีพให้กับผู้ว่างงาน
- 2) คณะกรรมการชุมชนควรควรมีการทำโครงการของงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือคนยากจน ภายในชุมชน และฝึกอาชีพให้กับคนยากจน
- 3) ควรมีการของงบประมาณเพื่อติดเครื่องกระจายเสียง ให้ทั่วหมู่บ้านเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมชุมชนภายในชุมชน

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) คณะกรรมการชุมชนควรมีการเตรียมความพร้อม การประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ ภายในชุมชนให้มีรายได้ให้กับชุมชน และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เสริม เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

2) คณะกรรมการชุมชนควรจัดหางบประมาณเพื่อนำไปช่วยเหลือคนยากจน ภายในชุมชนและเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ในการฝึกอาชีพให้กับคนยากจน และนำสินค้าที่ได้จากโครงการฝึกอาชีพไปจำหน่าย เป็นการช่วยเหลือคนยากจน

3) คณะกรรมการชุมชนควรมีการลดขั้นตอนการแก้ปัญหาในชุมชน และควรเพิ่ม การการปฏิบัติงานนอกเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ และควรรณรงค์เกี่ยวกับการ รักษาทรัพยากรของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

7.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนเทศบาล เมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปใน 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาการวิจัยประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ตามแนวพุทธในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีต่อการแก้ปัญหาให้กับประชาชน

2) ควรมีการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อเติม นอกจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก เช่น การสังเกตพฤติกรรม และการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3) ควรทำการศึกษาแนวทางการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาชุมชนในเทศบาล เมืองวิเชียรบุรี ตามแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

4) ควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาชุมชน ในด้านต่าง ๆ เพื่อไปสู่ความสำเร็จ

บรรณานุกรม

- งานประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี. (2557). “ข้อมูลทั่วไป เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี”. วารสารประชาสัมพันธ์เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี มกราคม-เมษายน.
- ชยานิน วังตาล. (2555). “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระเรื่องการประดิษฐ์ของใช้และของชำร่วยแก่ชุมชนหนองแสง ตำบลวัดเกต อำเภอเมืองเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต อาชีวศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี (2560). **จำนวนประชากร**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.wichainburee.go.th/condition.php>, [27 กันยายน].
- ธณัช พิพัฒน์ปรากการ. (2552). “ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาล ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”. **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พระมหาพุทธสิริสรค ปณณาวชิโร (สมบุญ). (2556). “บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในตำบลท่อม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาภัทรภูวไนย ภทฺทภูรี (ยิ้มเกิด). (2553). “ศึกษาบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของพระราชปัญญาเวที (ริด ริดเวที)”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอนุชิต อนุจารี (ถนัดเลื่อย). (2556). “การพัฒนาสังคมตามหลักสาราณียธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลแซ่ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ แจ่มอิม. (2556). “การพัฒนาคูณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูตามหลักภาวา 4 ในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ลภสัรดา รติกันยากร. (2555). “บทบาทของคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่นที่สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่นที่กรมการปกครอง. (2551). **คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง.